

PAŽYMA Nr. NV-		2021-10-15		
ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP- 21-1336 TAIS 21-28071(2)		DĖL SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTATYMO 1, 2, 3, 4, 6, 8, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 26, 29, 34, 38 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 6¹, 19³, 20¹, 20², STRAIPSNIAIS IR 36, 37 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Taip	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM)	Nesvarstyta	Svarstyti TAP

DALYKINIS VERTINIMAS	Siūlomos pagrįstos priemonės, kurios padės išspręsti nustatytą problemą	Iš dalies
	Siūlomas sprendimas pagrįstas įrodymais (duomenimis, faktine informacija)	Iš dalies
	Teisės akto projektas parengtas laikantis Vyriausybės darbo reglamento reikalavimų dėl derinimo subjektų, terminų, projekto lydimosios medžiagos	Taip
	Teisėkūros procesas buvo įtraukus, užtikrinant tinkamą suinteresuotų asmenų informavimą ir dalyvavimo sąlygas	Iš dalies
TEISINIS VERTINIMAS – TEISĖS GRUPĖS PASTABOS	Esminės	

PROJEKTO TIKSLAS	<p>Nustatyti naują socialinių paslaugų rūšį – <u>prevencines paslaugas</u>, kurios būtų teikiamos asmenims, šeimoms ir bendruomenėms, siekiant išvengti galimų socialinių problemų ir socialinės rizikos. <u>Sukurti socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliacijos mechanizmą</u>, siekiant sudaryti sąlygas šiems darbuotojams tobulinti profesines kompetencijas. Patikslinti socialinio darbo sampratą ir apibrėžti socialinio darbo įgyvendinimo sritis bei lygmenis, aiškiai atskiriant šią profesinę veiklą nuo individualios priežiūros darbuotojų veiklos. <u>Įteisinti kompleksinės pagalbos šeimai paslaugas</u>, kurios būtų užtikrinamos kiekvienoje savivaldybėje per bendruomeninius šeimos namus, jiems organizuojant (teikiant) šias paslaugas vieno langelio principu. <u>Socialinės rehabilitacijos neįgaliesiems paslaugas sistemiskai integruoti į socialinių paslaugų sistemą</u>, siekiant sudaryti tinkamas sąlygas jų tęstinumui ir vienodam šios paslaugos kokybės standarto taikymui.</p>
SPRENDŽIAMA PROBLEMA	<ul style="list-style-type: none"> Socialinės paslaugos šiuo metu teikiamos, siekiant padėti asmenims, šeimoms ar bendruomenėms spręsti jau iškilusias socialines problemas, tačiau nėra užtikrinama galimybė socialines paslaugas gauti prevenciškai. Socialinis darbas kaip profesinė veikla susiduria su iššūkiais – žemu profesinės veiklos prestižu, kvalifikuotų socialinių darbuotojų trūkumu, dideliais darbo krūviais, tinkamų sąlygų reguliariai tobulinti profesinę kompetenciją pagal esamus poreikius stoka. Socialinio darbuotojo profesinė veikla visuomenėje dažnai tapatinama su individualios priežiūros darbuotojo ar padėjėjo veikla (viešosios nuomonės tyrimo duomenimis, socialinį darbuotoją geriausiai apibūdina žodis „padėjėjas“ (57 proc.). 42 proc. respondentų socialinį darbuotoją sieja su konsultantu, 38 proc. – su specialistu, 37 proc. – su prižiūrėtoju). Socialinių paslaugų srities specialistų ir jų kompetencijų trūkumas lemia netolygią teikiamų socialinių paslaugų kokybę, paslaugų trūkumą, darbuotojų „perdegimą“. Kompleksinės pagalbos šeimoms teikimo bei bendruomeninių šeimos namų veiklos finansavimas ES struktūrinių fondų lėšomis nėra tvarus ir neužtikrina nuolatinio ir nepertraukiamo kompleksinių paslaugų organizavimo. Socialinės rehabilitacijos paslaugų neįgaliesiems organizavimas, kai valstybės biudžeto lėšos paskirstomos savivaldybėms ir organizuojami projektų atrankos konkursai, neužtikrina paslaugų tęstinumo, kokybės ir finansavimo tvarumo.

POREIKĮ KEISTI REGULIAVIMĄ INDIKUOJANTYS SUBJEKTAI IR (AR) ŠALTINIAI	DUOMENYS / ĮRODYMAI
---	----------------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vyriausybės programa ✓ Suinteresuotų grupių interesai ✓ Tyrimų duomenys ✓ Praktinės taikymo problemos 	<p><u>Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane numatyti veiksmai:</u> parengti ir priimti Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimus, reglamentuojančius paslaugų šeimai, įskaitant prevencines socialines paslaugas, prieinamumo didinimą (3.1.2); parengti ir priimti Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą – nustatyti socialinio darbo sampratą, veikimo lygmenis, socialinio darbo sritis, socialinių darbuotojų profesinę savireguliaciją (3.5.1).</p> <p><u>Kompleksinės paslaugos šeimoms</u> išbandytos praktikoje ir teikiamos nuo 2016 m. įgyvendinant ES socialinio fondo lėšomis finansuojamą priemonę. 2016-2021 m. pagalbą gavo 73,4 tūkst. asmenų (šeimų). Atliktos gavėjų apklausos duomenimis, palankiai gaunamų paslaugų kokybę įvertino 86,5 proc. gavėjų.</p> <p><u>SADM užsakymu UAB Civitta atliktos finansinių paskatų ir paslaugų jaunoms ar vaikus auginančioms šeimoms plėtros galimybių analizės duomenimis</u>, vertinant paslaugų šeimoms kokybės aspektą, nustatyta, kad savivaldybėms yra sunku įvertinti teikiamų paslaugų kokybę, dauguma jų neturi tam skirtų vertinimo sistemų; esamos paslaugų priemonės yra tinkamos paskirties, todėl resursai turėtų būti sukoncentruoti į jų kokybės matavimą ir tobulinimą.</p> <p><u>2020 m. atlikto viešosios nuomonės tyrimo, kuriuo siekta išsiaiškinti, kaip šalies gyventojai suvokia ir vertina socialinį darbą, duomenimis</u>, 69 proc. šalies gyventojų socialinį darbą vertina kaip naudingą visuomenei. Socialinio darbo esmė dažniausiai suvokiama kaip socialinių paslaugų organizavimas (48 proc.). 39 proc. respondentų socialinį darbą suvokia kaip pagalbos teikimą asmenims, patekusiems į sudėtingą gyvenimišką situaciją. Tik 27 proc. tyrimo dalyvių socialinį darbą apibūdina kaip socialinio darbuotojo ir jo kliento bendrą veiklą, siekiant išspręsti kliento problemą. Beveik pusė (48 proc.) respondentų socialinio darbuotojo darbo naudą visuomenei įžvelgia tame, kad socialinis darbuotojas rūpinasi vienišais senoliais. 36 proc. apklaustųjų teigia, kad socialinis darbuotojas prisideda prie neįgaliųjų integracijos visuomenėje. Tik trečdalis (34 proc.) tyrimo dalyvių teigimu socialinis darbuotojas prisideda prie skurdo ir socialinės atskirties mažinimo.</p>
--	--

SIŪLOMOS PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Rengėjų pasiūlytos priemonės iš esmės atitinka keliamą problematiką ir galėtų sušvelninti ar pašalinti praktikoje kylančių problemų priežastis. Tačiau nepateikta įrodymais pagrįstos informacijos, statistinių duomenų analizės, kurios iliustruotų iškeltų problemų mastą bei kodėl ir kaip siūlomos priemonės padės jas išspręsti.

Nevertintos alternatyvos (bent jau informacija nepateikiama) dėl galimų socialinių paslaugų darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimo mechanizmų. Svarstytina galimybė dalį funkcijų perduoti profesinei savivaldai, o ne pavesti vykdyti socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją valstybinėms įstaigoms. Neaišku, kodėl Etikos komisijos nuostatus ir sudėtį turėtų tvirtinti Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, o Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos kodeksą – ministras. Siūlome įvertinti ir gerąsias užsienio šalių taikomas praktikas socialinių paslaugų srities darbuotojų veiklos reguliacijos ar savireguliacijos srityje.

Pasigendama aiškos argumentacijos, kodėl metodinę pagalbą organizuojant kompleksines paslaugas šeimai, yra siūloma pavesti ne Socialinių paslaugų priežiūros departamentui, kuris teikia metodinę pagalbą dėl visų socialinių paslaugų, bet Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atrinktam subjektui – Metodiniam kompleksinių paslaugų šeimai centrui. Analogiškai, kaip ir dėl siūlymo pavesti organizuoti ir vykdyti socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimą Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atrinktam subjektui.

Projekte siūloma nustatyti reikalavimus individualios priežiūros darbuotojų profesinei kvalifikacijai, reikalavimą socialiniams darbuotojams ir įstaigų vadovams dalyvauti supervizijose, tačiau analizė apie esamą situaciją nepateikiama.

Siūloma rengėjams iš esmės peržiūrėti ir Įstatymo aiškinamąjį raštą, jame: taikliau aprašant projekto rengimą paskatinusias priežastis; atsisakant perteklinės ar besidubliuojančios informacijos, kuri nevisai susijusi su Įstatymo projekte numatytais siūlymais; papildant informacija apie nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti socialinio darbuotojo ir individualios priežiūros darbuotojo profesijomis, vertinimo išvadas, vykdytų konsultacijų su visuomene rezultatus.

Siūlytina Įstatymo projekte iš esmės peržiūrėti socialinio darbo lygmenis, socialinio darbo įgyvendinimo sritis, socialinio darbo įgyvendinimo principus bei socialinio darbuotojo pareigas. Jų aprašymuose nemažai dviprasmiškų ir netikslių nuostatų, todėl neaišku, kaip darbuotojas turės visa tai taikyti praktikoje (pvz., neaišku į kieno kaimynystę ar

kokias mažas grupes reikės orientuotis dirbant mezo lygmenyje; į kieno socialinius pokyčius bus būtina orientuotis, dirbant makro lygmenyje; kokiems (ar visiems?) asmens interesams socialinis darbuotojas turės teikti pirmenybę, taikdamas sąžiningumo principą; kaip socialinis darbuotojas turės veikti užimtumo srityse, jei sieks tik socialinės atskirties prevencijos; kodėl tik tam tikrais atvejais socialinis darbas galės būti vykdomas mikro ir mezo lygmenimis; kaip socialinis darbuotojas vykdys pareigą dirbti su potencialiai agresyviais asmenimis, pasitelkiant kitą kolegą, jei darbdavys nesudarys tokių sąlygų, ir kt.). Tikslintina ir socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliacijos apibrėžtis, nes nėra aišku kas turima omenyje „priemonės, kurios padeda vienodai vykdyti socialinį darbą“ (siekis unifikuoti socialinį darbą ir atsisakyti pagalbos individualumo pagal asmens poreikius?).

Svarstyta, ar nereikėtų Įstatymo projekte aiškiau išskleisti kompleksinių paslaugų šeimai turinio ir atsisakyti bendruomeninių šeimos namų sąvokos. Šių namų funkcijoms ir veiklai apibrėžti numatytas atskiras įstatymo projekto straipsnis, tačiau kokias kompleksines paslaugas šeimai jie turės teikti lieka neaišku. Siūlome įvertinti tikslingumą suteikti bendruomeniniams šeimos namams teisę organizuoti ir kitas aktualias šeimoms, vaikams socialines paslaugas, pvz., kliento paieškos, socialinės priežiūros paslaugas ir kt.

Siūloma patikslinti ir papildyti Socialinių paslaugų įstatymą (įsigaliojimas – 2022-07-01, išskyrus nuostatas dėl socialinės reabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje ir kompleksinės pagalbos šeimoms finansavimo (2023-01-01):

- Praplėsti socialinių paslaugų sampratą, papildant ją prevenciniu aspektu, t.y., nustatyti naują socialinių paslaugų rūšį – prevencines socialines paslaugas (klientų paieškos paslauga, kompleksinės paslaugos šeimai, darbas su bendruomene). Teikiamos nemokamai, finansuojamos iš savivaldybių biudžetų (išskyrus kompleksines paslaugas šeimai, kurios finansuojamos iš ES struktūrinių fondų lėšų ir nuo 2023-01-01 – valstybės biudžeto tikslinių dotacijų lėšomis).
- Iteisinti kompleksines paslaugas šeimai, kurias kiekvienoje savivaldybėje vieno langelio principu organizuotų ir teiktų bendruomeniniai šeimų namai. Nustatyti, kad metodinę pagalbą centrams teikia Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvarka atrinktas subjektas – Metodinis kompleksinių paslaugų šeimai centras.
- Papildyti socialines paslaugas socialinės reabilitacijos neįgaliesiems paslaugomis. Paslaugos, kaip ir kitos socialinės priežiūros paslaugos, akredituojamos, teikiamos nemokamai. Finansuojamos savivaldybių biudžetų ir valstybės biudžeto tikslinių dotacijų lėšomis (nuo 2023-01-01).
- Nustatyti individualios priežiūros darbuotojo veiklos sritį, siekiant tai atskirti nuo socialinio darbo profesinės veiklos, bei reikalavimus individualios priežiūros darbuotojams. Teisę dirbti juo turės asmuo (pradėjusiems dirbti iki 2022-07-01, skiriamas pereinamasis laikotarpis iki 2027-07-01):
 - įgijęs socialinio darbuotojo padėjėjo / lankomosios priežiūros darbuotojo / individualios priežiūros darbuotojo kvalifikaciją pagal profesinio mokymo programą;
 - SADM nustatyta tvarka išklauses 40 akad. val. įžanginius mokymus, o pradėjus dirbti per 12 mėn. – 160 akad. val. mokymus;
 - sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka įgijęs slaugytojo padėjėjo profesinę kvalifikaciją ir SADM nustatyta tvarka išklauses 40 akad. val. įžanginius mokymus.
- Patikslinti socialinio darbo sampratą ir nustatyti socialinio darbo lygmenis (mikrolygmuo – darbas orientuotas į asmenis (šeimas); mezolygmuo – į mažas asmenų grupes, jų kaimynystę, institucijas ir organizacijas; makrolygmuo – į socialinius pokyčius ir veiklą bendruomenėje), socialinio darbo įgyvendinimo sritis (socialinė apsauga, sveikatos priežiūra, šveitimas, teisėtvara, užimtumas, krašto apsauga).
- Nustatyti socialinių paslaugų srities reguliaciją (veiksmai ir priemonės, padedančios vykdyti socialinį darbą, kaip profesinę veiklą, laikytis socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos kodekso, užtikrinti profesinės kompetencijos tobulinimą). Reguliaciją vykdo: Lietuvos socialinio darbo taryba, Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos komisija, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvarka atrinktas subjektas, organizuojantis šių darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimą.
- Nustatyti, kad socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinę kompetenciją tobulina:
 - socialiniai darbuotojai – kasmet ne mažiau 16 akad. val. dalyvauja mokymuose ir 8 akad. val. supervizijoje;
 - įstaigų vadovai – kasmet ne mažiau 16 akad. val. dalyvauja mokymuose ir 4 akad. val. supervizijoje;
 - kiti socialinių paslaugų srities darbuotojai – kasmet ne mažiau 16 akad. val. dalyvauja mokymuose.
 Socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimą organizuoja Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvarka atrinktas subjektas.
- Patikslinti kitas Įstatymo nuostatas.

Kitos svarstytos alternatyvios priemonės

Nesvarstytos

Gerosios užsienio šalių taikomos praktikos

Informacija nepateikta

SPRENDIMO ĮGYVENDINIMO KAŠTAI

Rengėjai yra įvertinę papildomų lėšų poreikį siūlomoms priemonėms įgyvendinti, tačiau teikime pasigendama

tikslumo dėl lėšų ir aiškesnės argumentacijos dėl finansavimo šaltinių.	
<p>Nepateikiamas paaiškinimas, kodėl lėšos bendruomeninių šeimoms namų veiklai numatytos 2022 m., jei įstatymo nuostatos dėl kompleksinės pagalbos šeimoms finansavimo iš valstybės biudžeto dotacijų įsigaliojė tik 2023 m., nors teigiama, kad šios paslaugos ir toliau bus finansuojamos ES fondų lėšomis. Neaišku, kokia dalis bendruomeninių šeimų namų veiklos ir kokia kompleksinių paslaugų šeimai dalis būtų finansuojama ES struktūrinių fondų lėšomis 2021-2027 m. laikotarpiu ir valstybės tikslinių dotacijų lėšomis. Atsižvelgiant į tai, kad kompleksinės paslaugos šeimoms yra orientuotos į prevencinės pagalbos bendruomenėje užtikrinimą, siūlyta įvertinti galimybę šias paslaugas finansuoti ne tik ES fondų ir valstybės biudžeto dotacijų lėšomis, bet ir savivaldybių biudžetų lėšomis.</p> <p>Siūlytina tikrinti Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodytą lėšų poreikį, aiškiai atskiriant reikalingas lėšas 2022 m. ir vėlesniais metais, bei atsisakant klaidinančių ar netikslių teiginių (pvz., aprašant lėšų poreikį socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimui teigiama, kad suplanuotas lėšų poreikis yra 28 mln. eurų, tačiau bendrame lėšų poreikio paskaičiavime tai neatsispindi; nurodomos reikalingų lėšų sumos, bet taip pat teigiama, kad papildomų lėšų nereikės; nesutampa lėšos dėl subjekto, organizuosiančio socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimą, veiklos užtikrinimo).</p>	
Papildomų lėšų poreikis įgyvendinti teisės aktą	<p><u>2022 m. II-am pusmečiui</u> – 1,350 tūkst. eurų, iš jų: 750 tūkst. eurų bendruomeninių šeimoms namų (60) savivaldybėse veiklai vykdyti (lėšos savivaldybėms bus paskirstytos pagal gyventojų skaičių); 250 tūkst. eurų metodinio kompleksinių paslaugų šeimai centro veiklai užtikrinti; 350 tūkst. eurų socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliacijos ir profesinės kompetencijos tobulinimo koordinavimo mechanizmui sukurti ir išlaikyti.</p> <p><u>2023 m. ir vėlesniais metais</u> – kasmet po 2700 tūkst. eurų.</p>
Ūkio subjektams, gyventojams, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijoms ir įstaigoms sukuriama administracinė našta	Įvertinta administracinė našta, susijusi su socialinės reabilitacijos neįgaliesiems paslaugų akreditavimu. Tikimasi, kad administracinė našta nedidės, priešingai – sumažės, nes akreditavimo procedūra taps paprastesnė, lyginant su projektiniu finansavimu, kai paslaugų projektai savivaldybėse atrenkami ir finansuojami konkurso būdu.
Prisitaikymo sąnaudų ūkio subjektams, gyventojams	Atliktas nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti socialinio darbuotojo ir individualios priežiūros darbuotojo profesijomis ar jomis verstis, proporcingumo vertinimas. Vertinimo išvados suderintos su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, trūkumų nenustatyta.

SPRENDIMO ĮGYVENDINIMO NAUDOS	
<p>Prognozuojamas teigiamas poveikis dėl socialinio darbo, kaip profesinės veiklos, stiprinimo, socialinių paslaugų kokybės didinimo. SADM numato atlikti siūlomo teisinio reguliavimo poveikio <i>ex post</i> vertinimą (6 metų laikotarpis), siekiant nustatyti, ar prevencinės socialinės paslaugos turėjo įtakos asmens (šeimos), bendruomenės socialinių problemų ir socialinės rizikos atsiradimui, atitinkamai nustačius specialiųjų socialinių paslaugų poreikio pokytį ir kt.</p> <p>Nors dėl prevencinių paslaugų įtakos numatomas <i>ex post</i> vertinimas, tačiau dėl kitų nuostatų įgyvendinimo, ar galimo poveikio trumpalaikėje perspektyvoje pasigendama išsamesnio laukiamų naudų ir rezultatų identifikavimo – pateikiamos tik bendro pobūdžio ir aptakios, ne visada su konkrečių nuostatų įgyvendinimu susiję išvalgos, pvz., pagerės neįgalųjų socialinė integracija ir socialinės reabilitacijos paslaugų prieinamumas, bus užtikrinamas tolygus ir aukštas teikiamų socialinių paslaugų kokybės lygis ir padidės jų prieinamumas ir kt. Nėra aišku, kaip pasikeis kompleksinių paslaugų šeimai prieinamumas, skyrus papildomas lėšas bendruomeninių šeimoms namų veiklai, bei kokio kiekybinio pokyčio tikimasi kitose srityse, kurioms numatomas papildomas finansavimas.</p>	
Kiekybiniai / kokybiniai duomenys, pagrindžiantys teigiamą projekto poveikį	Nepateikta
Visuomenės grupės, kurios pajaus teigiamą poveikį	<ul style="list-style-type: none"> Socialiniai darbuotojai bei kiti socialinių paslaugų srities darbuotojai turės geresnes sąlygas tobulinti kompetencijas pagal poreikius (<i>skaitinė išraiška nenurodyta</i>). Padidės prevencinės pagalbos prieinamumas šalies gyventojams (<i>skaitinė išraiška nenurodyta, tačiau tam numatomas ex post vertinimas</i>). Visuomenėje mažės socialinių problemų ir socialinės rizikos (<i>skaitinė išraiška nenurodyta, tačiau tam numatomas ex post vertinimas</i>). Padidės socialinių paslaugų gavėjų pasitenkinimas gaunamos pagalbos kokybe (<i>skaitinė išraiška nenurodyta, tačiau dėl kompleksinių paslaugų</i>

	<i>šeimai kokybės numatytas ex post vertinimas).</i>
Sutaupytos lėšos	Nebus sutaupyta

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Rengėjų siūlomos priemonės derintos ir rengtos kartu su suinteresuotomis institucijomis. Rengiant projektą, organizuotos 2 viešosios konsultacijos (2021-05-25 ir 2021-09-07). Jose dalyvavo savivaldybių administracijų, nevyriausybinių organizacijų, socialinių paslaugų įstaigų ir kitų institucijų atstovai.

Rengiant siūlomas priemones dėl socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos, buvo remtasi reguliariomis bei intensyviomis diskusijomis su įvairiais socialiniais partneriais, socialinio darbo ir socialinių paslaugų teikimo ekspertais.

Konsultacijų su visuomene rezultatai	<p>Diskusijų su įvairiais socialiniais partneriais, socialinio darbo ir socialinių paslaugų ekspertais metu prieita išvadų, kad socialinių paslaugų srities darbuotojų (tame tarpe ir individualios priežiūros darbuotojų) įgytos profesinės kompetencijos neatliepia individualių socialinių paslaugų gavėjų poreikių – susiduriama su nepakankama socialinių paslaugų kokybe, socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo principų nesilaikymu.</p> <p>Projekto rengimo metu dėl siūlomų priemonių problemoms spręsti konsultuotasi su savivaldybėmis, nevyriausybėmis organizacijomis, Lietuvos socialinio darbo taryba, Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija, Lietuvos socialinių paslaugų įstaigų vadovų asociacija, Nacionaliniu skurdo mažinimo organizacijų tinklu ir kt.</p> <p>Viešųjų konsultacijų rezultatai: patikslinti socialinio darbo lygmenų apibrėžimai; atsisakyta siūlymo individualios priežiūros darbuotojams skirtų mokymų val. skaičių didinti 360 akad.val.; patikslinta bendruomeninių šeimos namų sąvoka; nustatytos socialinio darbuotojo teisės, pareigos; prevencinėms socialinėms paslaugoms priskirta klientų paieškos paslauga.</p> <p>Konsultacijos su visuomene neskelbtos E. pilietyje</p>
--------------------------------------	--

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas 2 kartus derintas su suinteresuotomis institucijomis (EIM, TM, VRM, SAM, ŠMSM, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, Socialinių paslaugų priežiūros departamentu, Lietuvos savivaldybių asociacija ir kt.) ir patikslintas pagal gautas pastabas.

Siūloma rengėjams likusias nesuderintas pozicijas aptarti su suinteresuotomis institucijomis darbine tvarka.

Likusios nesuderintos pastabos ir pasiūlymai	<p>Pagrindinės pastabos, į kurias neatsižvelgta (<i>derinimo pažyma pridedama</i>)</p> <p>VRM siūlo detaliau atskleisti prevencinių paslaugų turinį, nustatant požymius, kurie leistų šią paslaugą aiškiai atskirti nuo kitų socialinių paslaugų rūšių (<i>SADM: laikomasi tos pačios Įstatymo nuostatų dėstymo logikos ir struktūros, kaip reglamentuojant Įstatyme jau nustatytas paslaugų rūšis</i>).</p> <p>TM:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) aiškiai atriboti socialinio darbuotojo ir individualios priežiūros darbuotojo sąvokas, nes iš esmės atribojama tik per turimą kvalifikaciją (<i>SADM: atribojimas daromas atsižvelgiant ir į funkcijų bei pareigų pobūdį</i>). 2) Apibrėžti klientų paieškos paslaugą ir kompleksines paslaugas šeimai (<i>SADM: laikantis tos pačios Įstatymo nuostatų dėstymo logikos ir struktūros, paslaugų turinys bus detalizuotas Socialinių paslaugų kataloge</i>). 3) Tam tikri socialinio darbo įgyvendinimo principai gali būti aktualūs ne tik socialinių darbuotojų, bet ir kitų paslaugas teikiančių darbuotojų profesinėje veikloje (pvz., pripažinti visus asmenis, kuriems reikalinga pagalba), todėl siūloma tikslinti (<i>SADM: kiti darbuotojai vadovaujasi ne šiais, bet socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo principais</i>). 4) Nėra reglamentuotas darbuotojų atsakomybės už etikos kodekso pažeidimus klausimas. Jei tokie pažeidimai galėtų būti pagrindu netekti teisės dirbti, tai turėtų būti aiškiai apibrėžta (<i>SADM: darbuotojai už profesinės veiklos pažeidimus atsako Darbo kodekso nustatyta tvarka. Etikos komisijai siekiama tik suteikti patariamąją funkciją</i>). <p>FM:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Atsisakyti kompleksinių paslaugų šeimai finansavimo iš valstybės biudžeto dotacijų. Ši funkcija pagal savo pobūdį priskirtina savarankiškai savivaldybių funkcijai, todėl turėtų būti finansuojama savivaldybių biudžetų lėšomis
--	--

	<p>(SADM: šias paslaugas siūloma finansuoti dotacijų lėšomis, siekiant sumažinti savivaldybėms finansinę naštą – kitos prevencinės paslaugos, numatoma, kad bus finansuojamos savivaldybių lėšomis).</p> <p>2) Abejojama dėl Metodinio kompleksinių paslaugų šeimai centro steigimo – prieš steigiant naują viešąjį subjektą, turi būti atlikta pagrįsta tokio subjekto efektyvios veiklos analizė, pasirenkant alternatyvą dėl profesinės kompetencijos tobulinimo funkcijų priskyrimo jau veikiančiam subjektui (SADM: nėra numatoma steigti naują subjektą, tai būtų tik atrinktas subjektas, kuriam pavedama vykdyti funkcijas).</p> <p><u>EIM</u> siūlo atskirai išskirti socialinio darbuotojo darbui su vaikais ir šeimomis profesiją, nes teisei dirbti šį darbą nustatomas atskiras reikalavimas (SADM: siūloma šiuo metu nekeisti reikalavimų socialinių darbuotojų išsilavinimui).</p> <p><u>Lietuvos savivaldybių asociacija:</u></p> <p>1) Patikslinti bendruomeninių šeimų namų sąvoką, numatant, kad tai ne įstaiga, bet subjektas, siekiant išvengti atskiro juridinio asmens steigimo (SADM: šia nuostata nėra keliamas reikalavimas steigti atskirą ir naują juridinį asmenį).</p> <p>2) Nustatyti reikalavimą dalyvauti supervizijoje tik tam tikroms socialinių darbuotojų grupėms, pvz., dirbantiems su šeimomis, patiriančiomis socialinę riziką (SADM: supervizija yra veiksminga ne tik siekiant tobulinti profesinę kompetenciją, bet ir emociškai „neperdegti“, todėl yra reikalinga visiems socialiniams darbuotojams).</p> <p><u>Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“</u> siūlo mažinti iki 4 akad. val. socialiniams darbuotojams privalomą išklaustyti mokymo valandų skaičių, nes tai sudarys papildomą finansinę naštą socialinių paslaugų įstaigoms (SADM: siūlomas mokymo val. skaičius yra minimalus ir būtinas, siekiant užtikrinti paslaugų kokybę).</p>
--	--

KITI DALYKINIO VERTINIMO ASPEKTAI

Pastabos ir pasiūlymai Įstatymo projektui:

- 1) Pagal Įstatymo 19 str. socialinių paslaugų teikėjai yra socialinių paslaugų įstaigos. Todėl siūlome įvertinti, ar yra tinkama Įstatymo projekte nustatyti, kad socialines paslaugas teikia socialiniai darbuotojai, individualios priežiūros darbuotojai.
- 2) Siūlome konkrečiai įvardinti instituciją (SADM), kuri nustatys tvarkas dėl Metodinio kompleksinių paslaugų centro bei subjekto, organizuojančio ir vykdančio profesinės kompetencijos tobulinimą, atrankos, prevencinių paslaugų organizavimo ir teikimo, Etikos komisijos nuostatų ir sudėties (atsisakant nuostatų, kad tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija).
- 3) Svarstyтина, ar individualios priežiūros darbuotojo, pradėjus jam dirbti per 12 mėn. išklausomi 160 akad. val. mokymai yra laikytini įžanginiais, kaip ir 40 akad. val. mokymai prieš pradedant darbą (14 str. 3 d.).
- 4) Siūlome tikslinti supervizijos sąvoką (2 str. 9 d.), nes nėra aišku kokių darbuotojų tai konsultavimas.
- 5) Tikslinti subsidarumo principą (4 str. 10 p.), nes nėra aišku, kaip bendruomenė gali užtikrinti savo visavertį funkcionavimą.
- 6) Svarstytinas tikslingumas Įstatymo projekte atskleisti Lietuvos socialinio darbo tarybos esmę, pvz., nustatant, kad tai patariamoji visuomeniniais pagrindais veikianti taryba prie SADM ar pan. (analogiškai kaip panašiais pagrindais veikiančios tarybos / komisijos reglamentuojamos kituose įstatymuose).
- 7) Siūloma patikslinti (25 str.) nuostatas dėl ex post vertinimo, nes nėra aišku kas bus vertinama – visų nuostatų teisinio reguliavimo poveikis ar tik susijusių su prevencinėmis ir (ar) kompleksinėmis paslaugomis šeimai.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Daiva Buivydaite-Garbštienė

Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupė, patarėja